

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

P R O G R A M A
PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

**DISCIPLINA DE EXAMEN:
RELIGIE PENTICOSTALĂ**

A. Notă de prezentare

Prezenta programă se adresează profesorilor care susțin examenul național de definitivare în învățământul preuniversitar în specializarea *Religie Penticostală*. Conținutul și structura programei sunt elaborate în așa fel încât să răspundă schimbărilor impuse de abordarea curriculară sistemică în realizarea procesului educațional. Programa este elaborată în acord cu programele școlare în vigoare din învățământul preuniversitar pentru disciplina religie. Competențele și conținuturile din programă sunt proiectate în conformitate cu abordarea curriculară sistemică în realizarea activităților didactice, specifice disciplinei.

Absolvenții facultăților de profil și profesorii care susțin examenul la disciplina *Religie Penticostală* pot preda în învățământul preuniversitar disciplina ***Religie Penticostală*** și ***Discipline Teologice de Specialitate***, în conformitate cu prevederile legale în vigoare.

Programa a fost structurată astfel încât să abordeze conținuturi din următoarele domenii teologice: Studiul Bibliei, Doctrină biblică, Pneumatologie, Istorie Bisericească Universală, Istoria Bisericii Penticostale, precum și din domeniul Didacticii Religiei.

Aspectele fundamentale vizate prin prezenta programă operaționalizează profilul absolventului de învățământ superior, filiera teologică, urmărind:

- cunoașterea conținuturilor fundamentale și a principalelor tendințe în evoluția disciplinei *Religie Penticostală*, precum și a metodicii disciplinei;
- probarea capacităților necesare pentru proiectarea, realizarea și evaluarea activităților didactice;
- demonstrarea abilităților de comunicare, empatice și de cooperare necesare realizării actului educațional.

B. Competențe specifice profesorului de religie

Programa vizează, pe lângă conținuturile științifice și cele de metodică a disciplinelor, anumite competențe specifice profesorului de *Religie Penticostală*, competențe pe care acesta trebuie să și le dezvolte și probeze pe parcursul desfășurării activității didactice. Într-o formulare sintetică, aceste competențe sunt:

- cunoașterea de către profesor a adevărilor fundamentale de credință și a elementelor de didactica religiei;
- capacitatea de a înțelege, practica și transmite valorile morale și spirituale specifice acestei discipline;
- cunoașterea și utilizarea competenței a principalelor documente școlare reglatoare: planuri-cadru, programe școlare, programe pentru examene naționale;
- capacitatea de a construi demersuri didactice interactive prin adecvarea strategiilor didactice la activitățile de învățare și conținuturi, precum și capacitatea de a construi și menține un climat educativ stimulant și eficient;
- capacitatea de a adecva conținuturile și demersurile didactice la particularitățile de vârstă și la specificul dezvoltării cognitiv-afective / intelectuale a elevilor;
- probarea capacităților necesare pentru proiectarea, realizarea, evaluarea activităților didactice și a competențelor dobândite de elevi;
- elaborarea de teste inițiale, formative și sumative, în funcție de obiectivele sau competențele vizate;
- capacitatea de proiectare și realizare a demersului didactic trans-, inter- intra- și multidisciplinar;
- utilizarea abilităților de comunicare, empatice și de cooperare, necesare realizării activităților didactice specifice disciplinei Religie;
- folosirea și contextualizarea tehnicilor comunicării eficiente cu grupul de elevi, conform principiilor și metodelor interacțiunii educaționale și ale unor elemente de retorică didactică;
- evaluarea capacităților cognitive, comprehensive și de aplicare a achizițiilor, în scopul reglării competențelor, a stilului didactic precum și a abordării strategiilor didactice moderne;

C. Tematica la disciplina de specialitate

Domenii teologice:

1. Studiul Bibliei
2. Doctrină biblică
3. Pneumatologie
4. Istorie Bisericească Universală
5. Istoria Bisericii Penticostale

TEMATICA DIN DISCIPLINELE DE SPECIALITATE TEOLOGICĂ:

1. STUDIUL BIBLIEI

A. Legea Vechiului Testament

- a. Genesa - Creația biblică. Căderea omului. Potopul. Turnul Babel. Strămoșii poporului evreu: Avraam, Isaac, Iacov. Formarea poporului evreu în Egipt
- b. Exod - Legământul dintre Dumnezeu și poporul evreu. Contextul evenimentului (eliberarea din robia egipteană, călătoria prin pustie, darea Legii)
- c. Levitic - Cortul întâlnirii : semnificație și elemente componente majore

B. Istoria Vechiului Testament

- a. Iosua - Cucerirea și împărțirea Canaanului
- b. Judecători – Apostazia națiunii lui Dumnezeu
- c. Samuel - Contextul apariției monarhiei. Saul - primul împărat (ascensiune și decădere). David – regele după inima Domnului (alegerea lui David, păcatul lui David și consecințe, legământul davidic).
- d. Împărați, Cronici - Solomon și construcția Templului. Roboam și dezbinarea împărăției

C. Profeția în Vechiul Testament

- a. Isaia – Evanghelistul Vechiului Testament
- b. Daniel – Credinciosul ridicat în stat

D. Lumea Noului Testament

- a. Aspecte politice, sociale și economice ale lumii Noului Testament
- b. Iudaismul și Creștinismul

E. Problema sinoptică

- a. Prezentarea problemei
- b. Soluțiile propuse

F. Călătoriile misionare ale apostolului Pavel

- a. Cele trei călătorii misionare – traseu, evenimente deosebite, epistole scrise în această perioadă
- b. Problematika dezbătută la Conciliul de la Ierusalim

2. DOCTRINE BIBLICE

a. Bibliologie

- a. Biblia, Cuvântul lui Dumnezeu. Inspirația și autoritatea Scripturii
- b. Revelația generală și revelația specială

b. Doctrina despre Dumnezeu

- a. Baza biblică a trinității
- b. Atributele lui Dumnezeu

c. Doctrina despre Isus Hristos

- a. Umanitatea și divinitatea lui Isus Hristos. Baza biblică (întrupare, afirmațiile lui Isus despre Sine, afirmațiile apostolilor despre Isus)
- b. Semnificația de bază a ispășirii (jertfa, împăcarea, substituirea, reconcilierea)
- c. Învierea Domnului Isus (natura, semnificația teologică, dovezile învierii)

d. Doctrina despre om

- a. *Imago dei* – baza biblică
- b. Natura umană (trihotomism, dihotomism, monism)

e. Doctrina despre păcat

- a. Definierea păcatului
- b. Cauzele și efectele păcatului

f. Doctrina despre mântuire

- a. Rolul pocăinței și al credinței în convertire
- b. Relația dintre credință și fapte

g. Doctrina despre Biserică

- a. Natura, rolul, lucrările și conducerea Bisericii.
- b. Actele de cult ale Bisericii: Botezul și Cina Domnului
- c. Slujbele în biserică

3. PNEUMATOLOGIE

- a. Persoana și Dumnezeirea Duhului Sfânt
- b. Simbolurile și denumirile Duhului Sfânt
- c. Lucrări de bază ale Duhului Sfânt
- d. Rada Duhului Sfânt
- e. Darurile Duhului Sfânt

4. ISTORIE BISERICESCĂ UNIVERSALĂ

A. Întemeierea Bisericii Domnului Isus Hristos – perioada apostolică

- a. Cincizecimea și întemeierea bisericii
- b. Biserica din Ierusalim și Biserica din Antiohia
- c. Pavel și lucrarea misionară în Imperiul Roman

B. Conciliile Bisericești

- a. Conciliul de la Niceea (325) și Calcedon (451)
- b. Problemele mari dezbătute și evoluția crezului

C. Reforma Protestantă

- a. Cauzele reformei protestante
- b. Reforma lui Martin Luther
- c. Reforma lui Jean Calvin

5. ISTORIA BISERICII PENTICOSTALE

A. Rădăcinile pentecostalismului în Biserica Primară

- a. Noul Testament despre botezul cu Duhul Sfânt
- b. Mărturiile unor "părinți ai Bisericii": Irineu, Origen, Kyril din Alexandria, Augustin

B. Marea trezire spirituală pentecostală de la începutul sec. al XX-lea

- a. Charles Parham în căutarea puterii apostolice
- b. Trezirea spirituală de la Topeka

C. Dezvoltarea mișcării pentecostale în România între anii 1924-prezent

- a. Răspândirea credinței pentecostale în România între anii 1924-1944
- b. Lucrări ale Duhului Sfânt în România

Bibliografie de specialitate

1. ADAMS, Jai, E. *Manualul consilierului spiritual creștin*, Ed. *Societatea Misionară Română*, Wheaton, SUA, 1993.
2. ANDREIESCU, Valeriu, *Istoria pentecostalismului românesc*, vol.1, Ed. *Casa Cărții*, Oradea, 2012.
3. ANDREIESCU, Valeriu, *Istoria pentecostalismului românesc*, vol.2. Ed. *Casa Cărții*, Oradea, 2012.
4. SYNAN Vinson, ANDREIESCU, Valeriu *Tradiția mișcării pentecostale*, Ed. *Betania*.Oradea, 2004.
5. Apologetică, *Ghid de studiu*, BEE International, Dallas, Texas, 1992.
6. BARCLAY, William, *Analiză semantică a unor termeni din Noul Testament*, Societatea Misionară Română, Wheaton, Illinois U.S.A., 1992
7. BODOGAE, Teodor, Rămureanu, Ioan și Șesan, Milan, *Istorie Bisericească Universală*, vol. I (1-1054), București, 1987; vol. II, București, 1993.
8. BOICE, James Montgomery, *Fundamente ale credinței creștine*, Oradea, Ed. Institutului Biblic „Emanuel”, 2000.
9. BRUMMELEN, Harro van, *Puncte de vedere asupra programei școlare*, Ed. *Alta Vista College Press*, Oradea, 1994.
10. BULGAR, Emil, Țara Sfântă, Ed. *Victoria 94*, București, 1994.
11. CAIRNS, E. Earle, *Creștinismul de-a lungul secolelor*, Oradea, S.M.R., 1992.
12. Colectiv, *Apologetică*, Ed. BEE Internațional, Dallas, Texas, 1992.
13. Colectiv, *Evanghelizarea și consolidarea credinței*, Ed. *BEE Internațional*, Dallas, Texas, 1992.
14. DELUMEAU, Jean, *Religiile lumii*, București, Humanitas, 1997.
15. ELIADE, Mircea, *Istoria credințelor și ideilor religioase*, Chișinău, Universitas, 1992.
16. ERICKSON, Millard J. *Teologie creștină*, Oradea, *Cartea Creștină*, 1998.
17. HABENICHT, Donna, BELL, Anne, *Educația religioasă pentru copiii noștri*, Ed. *Cuvântul Evangheliei*, București, 1993.
18. LAND, Steven Jack, *Spiritualitate pentecostală*, Ed. *Casa Cărții*, Oradea, 2013.
19. MACDONALD, William, *Comentariul biblic al credinciosului - Noul Testament*, Ed. *Agape*, Făgăraș, 2001.
20. MACDONALD, William, *Comentariul biblic al credinciosului - Vechiul Testament*, Ed. *Agape*, Făgăraș, 2011.
21. MENZIES, W. William și HORTON, M. Stanley, *Doctrina biblice: o perspectivă pentecostală*, Oradea, *Life Pub. International*, 1998.
22. PACHE, Rene, *Persoana și lucrarea Duhului Sfânt*, Christliche Literatur-verbreitung, Oradea, 1993.
23. PĂCURARIU, Mircea, *Istoria Bisericii Ortodoxe Române*, București, Ed. I.B.M. al B.O.R., 1991, 1994.
24. PIERCE, T. Burton, *Etica lucrătorului creștin*, Oradea, *Life*, 1999.
25. RYRIE, C. Charles, *Teologie elementară*, Făgăraș, *Agape*, 1998.
26. ȘANDRU, Trandafir, *Biserica Creștină. Evoluție și spiritualitate*, București, Ed. Institutului Teologic Pentecostal, 1995.
27. ȘANDRU, Trandafir, *Biserica Pentecostală în istoria creștinismului*, București, Ed. *Cultului Pentecostal* – Biserica lui Dumnezeu Apostolică, 1992.
28. ȘANDRU, Trandafir, *Doctrinile biblice ale Bisericii*, București, Ed. *Cultului Pentecostal* – Biserica lui Dumnezeu Apostolică, 1989.
29. ȘANDRU, Trandafir, *Dogmatica Bisericii lui Dumnezeu*, București, Ed. Institutului Teologic Pentecostal, 1993.
30. ȘANDRU, Trandafir, *Evanghelologie*, București, Ed. Institutului Teologic Pentecostal, 1994.
31. ȘANDRU, Trandafir, *Pneumatologie*, București, Ed. Institutului Teologic Pentecostal, 1991.

32. ȘANDRU, Trandafir, *Trezirea spirituală penticostală din România*, București, Ed. Institutului Teologic Penticostal, 1997.
33. SCHULTZ, Samuel J., *Călătorie prin Vechiul Testament*, Imprimeria de Vest, Oradea, 1991.
34. SCHULTZ, Samuel J., *Privire de ansamblu asupra Vechiului Testament*, Europontic, Cluj, 1998.
35. STANCIULESCU, Elisabeta, *Sociologia educației familiale*, Ed. Polirom, Iași, 2002.
36. STĂNILIOAE, Dumitru, *Manual de morală creștină*, București, Ed. I.B.M. al B.O.R., 1981.
37. TENNEY, Merrill C., *Privire de ansamblu asupra Noului Testament*, Europontic, Cluj, 1998.
38. THIESSEN, H.G., *Prelegeri de teologie sistematică*, Oradea, Ed. S.M.R., 1986.
39. TIPEI, John, *Punerea mâinilor*, Ed. Cartea Creștină, Oradea, 2002.
40. WIERSBE, Warren W. *Comentariul- Vechiul Testament*, Ed. Societatea Biblică din România, Oradea, 2014.

NOTĂ: Bibliografia pentru disciplina de specialitate include **manualele de Religie Penticostală cuprinse în Catalogul manualelor școlare valabile în învățământul preuniversitar, în anul școlar în care se susține examenul.**

D. Tematica pentru didactica disciplinei de specialitate

I. Proiectarea, organizarea și desfășurarea activității didactice

1. Componentele curriculumului național: planuri-cadru (trunchi comun, curriculum diferențiat, curriculum la decizia școlii/ curriculum în dezvoltare locală), programe școlare, manuale școlare, auxiliare curriculare; alți termeni de referință ai curriculumului național: arii curriculare, discipline, module, standarde curriculare.
2. Proiectarea curriculumului la decizia școlii/ curriculum în dezvoltare locală de tipul: aprofundare/ extindere/ opțional ca disciplină nouă; modalități de analiză a nevoilor specifice ale elevilor, modalități de selectare a CDS, modalități de dezvoltare a unei programe de CDS, exemple posibile pentru domeniul educației religioase.
3. Competențele predării-învățării-evaluării la disciplina religie. Competențe generale, competențe specifice. Operaționalizarea competențelor.
4. Programa școlară: structura programei școlare, utilizarea programei în proiectarea și realizarea activităților didactice, manualele și bibliografia;
5. Proiectarea activității didactice: planificare calendaristică, proiectarea unității de învățare, proiectarea de activități de învățare intra-, inter- și transdisciplinare.
6. Lecția. Tipuri de lecție;

II. Principiile didactice generale. Principii didactice specifice predării religiei: principiul hristologic și principiul eclesologic.

III. Strategii didactice utilizate în procesul de predare-învățare-evaluare

1. Metode didactice: clasificare, caracterizare, utilizarea metodelor centrate pe elev/ tehnicilor de învățare prin cooperare.
2. Forme de organizare a activității didactice: caracterizare, clasificare.
3. Forme de activitate extrașcolară specifice disciplinei religie și proiectarea acestora: cateheza, serbarea religioasă, vizitele la biserici, expozițiile, cercurile pe disciplină, participarea la slujbele religioase.
4. Mijloacele de învățământ utilizate în activitatea didactică: caracterizare, funcții, clasificare.
5. Mijloace de învățământ specifice disciplinei religie: textul biblic, literatura religioasă, portretul, harta, flanelograful, mijloacele audio- vizuale, calculatorul etc.
6. Utilizarea tehnologiei informației și comunicării în construirea unor medii active de instruire. Exemplificări pentru ora de religie.

IV. Evaluarea procesului instructiv-educativ

1. Evaluarea de proces: obiective, caracterizare, funcții, tipologie. Specificul evaluării la ora de religie.
2. Metode de evaluare: caracterizare, tipologie.
3. Instrumente de evaluare: caracterizare, calități (validitate, fidelitate, obiectivitate și aplicabilitate).
4. Tipologia itemilor: definiție, clasificări, caracteristici, domenii de utilizare, reguli de proiectare, modalități de evaluare și de notare.
5. Elaborarea probelor scrise: proiectarea testului docimologic, matricea de specificații.
6. Metode și instrumente complementare de evaluare (referatul, proiectul, portofoliul, autoevaluarea, investigația, observarea sistematică a activității și comportamentului elevului).

V. Profesorul de religie – model și formator de caractere în școala contemporană.

Consilierea și îndrumarea duhovnicească în cadrul educației religioase.

E. Bibliografie pentru didactica disciplinei de specialitate

1. ADAMS, Jai, E. *Manualul consilierului spiritual creștin*, Ed. Societatea Misionară Română, Wheaton, SUA, 1993.
2. BĂDELIȚĂ, Ioan, *Principii și metode pedagogice în viața și activitatea Învățătorului Divin*, Ed. Little Lamb,

Suceava, 2004

3. BOCOȘ, Mușata, *Instruire interactivă*, Polirom, 2013
4. BOLOCAN, Carmen-Maria, *Catehetica și Didactica Religiei. Interferențe și deosebiri*, Performantica, Iași, 2005
5. BRUMMELEN, Harro van, *Puncte de vedere asupra programei școlare*, Ed, Alta Vista College Press, Oradea, 1994.
6. CIOLAN, L., 2008, *Învățarea integrată - fundamente pentru un curriculum transdisciplinar*, Editura Polirom, Iași
8. CRISTEA Sorin, *Dicționar de termeni pedagogici*, E.D.P., București, 1998
9. CUCOȘ, Constantin, *Educația religioasă. Repere teoretice și metodice*, Polirom, Iași, 1999
10. CUCOȘ C., *Pedagogie generală*, Ed. Polirom, Iași, 2000
11. CUCOȘ, Constantin, *Educația religioasă. Repere teoretice și metodice*, Polirom, Iași, 1999.
12. DEMEAN Mircea, *Comunicarea și structura sa*, Ed.Universității Aurel Vlaicu, Arad, 2010.
13. D'HAINAUT, L., 1981, *Interdisciplinaritate și integrare*, în Programe de învățământ și educație permanentă, EDP, București
14. HABENICHT, Donna, BELL, Anne, *Educația religioasă pentru copiii noștri*, Ed. Cuvântul Evangheliei, București, 1993.
15. GORDON, Vasile, *Învățământul religios românesc la cumpăna dintre milenii. Repere ale unui scurt excurs istorico-pedagogic*, Ortodoxia, nr. 3-4, 2000
16. OPRIȘ, D., Opriș, M., *Metode active de predare-învățare. Modele și aplicații la religie*, Iași, Editura Sf. Mina, 2006
17. PANOSCHI, Mihaela; LIȚOIU, Nicoleta; Pr. IORDĂCHESCU Nicolae, *Ghid de evaluare, Religie*, Aramis, București, 2001
18. PETRESCU, P., Pop, V., 2007, *Transdisciplinaritatea – o nouă abordare a situațiilor de învățare*, Editura Didactică și Pedagogică, București
19. STĂNCIULESCU, Elisabeta, *Sociologia educației familiale*, Ed. Polirom, Iași, 2002.
20. STOICA, A. (coord.), 2001, *Evaluarea curentă și examenele*, Editura ProGnosis, București
21. TIMIȘ, Vasile, *Religia în școală. Valențe eclesiale, educaționale și sociale*, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2004

NOTĂ: Bibliografia pentru didactica disciplinei de specialitate include **planurile-cadru și programele școlare pentru disciplina Religie Penticostală valabile în anul școlar în care se susține examenul.**